

Vlaams
Parlement

ingediend op **1919** (2018-2019) – Nr. 2
6 mei 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door Ingeborg De Meulemeester en Griet Coppé

over het voorstel van resolutie

van Jan Bertels, Freya Van den Bossche, Bart Van Malderen
en Bert Moyaers

betreffende het voorzien van
een correcte zorgzwaartefinanciering
in de residentiële ouderenzorg

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

Voorzitter: Bert Moyaers.

Vaste leden:

Ingeborg De Meulemeester, Danielle Godderis-T'Jonck, Lorin Parys, Peter Persyn, Elke Sleurs,
Tine van der Vloet;

Griet Coppé, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;

Freya Saeys, Martine Taelman;

Bert Moyaers, Freya Van den Bossche;

Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Lies Jans, Manuela Van Werde, Elke Wouters;

Sonja Claes, Dirk de Kort, Jamila Hamddan Lachkar, Tinne Rombouts;

Jo De Ro, Laurence Libert;

Jan Bertels, Bart Van Malderen;

Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:

Ortwin Depoortere.

Documenten in het dossier:

1919 (2018-2019) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

1. Toelichting door Jan Bertels	4
2. Bespreking	4
3. Stemming	7
Gebruikte afkortingen	8

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin besprak het voorstel van resolutie betreffende het voorzien van een correcte zorgzwaartefinanciering in de residentiële ouderenzorg tijdens haar vergadering van dinsdag 2 april 2019.

1. Toelichting door Jan Bertels

Jan Bertels heeft het al meermaals gehad over het belang van goede, kwalitatieve en toegankelijke residentiële ouderenzorg in het zorgzame Vlaanderen voor de zorgbehoevende ouderen, maar ook voor het personeel in de woonzorgcentra. Goede, kwalitatieve en toegankelijke zorg is tenslotte ook goed voor het imago van de woonzorgcentra bij potentiële bewoners en werknemers. Het is algemeen bekend dat verzorgend personeel in woonzorgcentra een knelpuntberoep is. In de media verschenen berichten over hoe Roemeense verpleegkundigen voorbereid worden om in een Vlaams woonzorgcentrum te komen werken.

Er zijn de omstandigheden waarin het verzorgend personeel moet werken. Dagelijks kampen zij met de volgende vragen. Hoe kunnen ze hun job goed uitvoeren? Kunnen ze kwalitatieve zorg verlenen zonder tijdsdruk en zonder constant op de vingers getikt te worden? Kunnen ze meer tijd besteden aan alle zorgbehoevende ouderen? Iedereen kent de tijdsdruk waaronder zorgkundigen in de woonzorgcentra gebukt gaan ten nadele van zichzelf en de zorgbehoevende ouderen. Het leidt ertoe dat ze dikwijls onvoldoende erkenning vinden in hun werk. Ze leveren goed werk maar soms kunnen ze onvoldoende tijd, zorg of nazorg besteden aan zorgbehoevenden, familie of nabestaanden.

Iedereen is het erover eens dat er iets gedaan moet worden aan deze vaststelling. Woorden volstaan evenwel niet. Er moeten daden volgen. Dit voorstel van resolutie beoogt werkbaar werk – zodat werken in een woonzorgcentrum aantrekkelijk blijft – in combinatie met kwalitatief hoogstaande zorg. De Vlaamse overheid moet de objectief vastgestelde gestegen zorgzwaarte beter financieren. In de loop van deze regeerperiode is dat onvoldoende gebeurd. Het personeel vraagt meer handen aan het bed. De koepels vragen een betere financiering om de toegenomen zorg te kunnen verlenen. Er zijn de klachten van bewoners en familieleden over een gebrek aan zorgkwaliteit.

Dit voorstel van resolutie streeft een realistisch groeipad na. Het voorgestelde groeipad ligt lager dan het begrotingsoverschot dat deze regeerperiode jaarlijks in de ouderenzorg is geboekt. Er zijn jaarlijks meer niet-gebruikte kredieten dan het budget dat dit voorstel van resolutie jaarlijks vraagt, namelijk 42 miljoen euro. Er moet worden gezorgd voor een correcte financiering van de zorgnood in de woonzorgcentra zodat iedereen kan blijven leven in een zorgzaam Vlaanderen.

2. Bespreking

Griet Coppé zal een eigen voorstel van resolutie indienen over dit thema tijdens de laatste plenaire vergadering van deze regeerperiode. De meerderheid zal het voorstel van resolutie van Jan Bertels daarom niet goedkeuren.

Jan Bertels leidt af uit de stelligheid waarmee zijn voorstel van resolutie wordt verworpen, dat de meerderheid in haar voorstel van resolutie niet zal streven naar een correcte financiering van de woonzorgcentra.

Griet Coppé zal in het eigen voorstel van resolutie verwijzen naar de conceptnota van de Vlaamse Regering 'Residentiële ouderenzorg, een échte thuis voor kwetsbare personen. Een stevige uitdaging voor de samenleving én zorgaanbieders'. In deze conceptnota worden verschillende acties naar voren geschoven. De begrippen rob en rvt verdwijnen zodra de zorgzwaartefinanciering gerealiseerd is. Personeelsnormen en persoonsvolgende financiering worden afgestemd op de

zorgzwaarte van de bewoners. Er moet ook worden verwezen naar het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming. Een budgettaire meerjarenplanning zal het onderscheid tussen rob en rvt geleidelijk aan opheffen om tot financiering van zorg en ondersteuning op basis van zorgzwaarte te komen.

Sp.a schuift budgetten naar voren. De meerderheid zal dat niet doen, maar vraagt, in het kader van de Vlaamse sociale bescherming en de invoering van de persoonsvolgende financiering, de verdere ontwikkeling van een correcte en toereikende zorgzwaartegebonden financiering voor de thuis- en de ouderenzorg op basis van een objectieve inschaling van de zorgnood, een aangepaste personeelsnorm en -financiering.

Jan Bertels zegt dat de meerderheid verwijst naar een conceptnota van de Vlaamse Regering, die niet bindend is, en ervoor pleit om het onderscheid tussen rob en rvt af te schaffen zodra de financiering daarvoor beschikbaar is. In zijn eigen voorstel van resolutie voegt hij de daad bij het woord en is daardoor veel duidelijker. Hij zorgt voor de nodige financiering om het onderscheid tussen rob en rvt weg te werken. Hij lenigt de becijferde nood omdat hij niet wil wachten op eventuele financiering in de toekomst.

Freya Saeys verwijst ook naar de conceptnota van de Vlaamse Regering waarin staat dat het financieringsonderscheid tussen rob en rvt stapsgewijs wordt weggewerkt. De begrippen verdwijnen zodra de zorgzwaartefinanciering gerealiseerd is. Verkondigen dat het nodige budget al voorhanden is, is al te gemakkelijk en niet realistisch. In het voorstel van resolutie is geen sprake van persoonsvolgende financiering, en evenmin van nieuwe profielen voor de personeelsnormen. Beide aspecten zijn essentieel voor Open Vld.

Katrien Schryvers merkt dat iedereen zorgzwaartefinanciering bepleit. Naast de conceptnota van de Vlaamse Regering is er nog een conceptnota voor nieuwe regelgeving betreffende de decretale verplichting van de Vlaamse Regering om te voorzien in een groeipad voor de zorgzwaartegebonden financiering van de thuis- en ouderenzorg en jaarlijks over de realisatie daarvan bij het Vlaams Parlement te rapporteren (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1260/1). Voorts bepaalt het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming dat aan het begin van de volgende regeerperiode een groeipad wordt afgesproken op basis van de behoeften en de marges.

De voorbije jaren zijn grote bijkomende inspanningen geleverd. Er is 55 miljoen euro extra vrijgemaakt voor rvt-erkenningen, wat overeenstemt met meer dan zeventuizend plaatsen.

Iedereen deelt dezelfde bezorgdheid, maar in zijn voorstel van resolutie schuift Jan Bertels een aantal budgettaire voorstellen naar voren. Die zijn gebaseerd op een extrapolatie van de huidige zorgzwaarte bij ongewijzigd beleid. CD&V is van oordeel dat een aantal zaken herdacht moeten worden: personeelsnormen, de ondersteuning van de palliatieve functie of de financiering van de CRA. CD&V kan het voorstel van resolutie niet steunen maar blijft ijveren voor zorgzwaartefinanciering.

Elke Van den Brandt hoort geen inhoudelijke tegenwerking. Het idee om de financieringswijze volledig te herbekijken, is relevant maar dat zal nog enkele jaren duren. In tussentijd moet er zo snel als mogelijk gezorgd worden voor een ernstige financiering die zorgzwaartegebonden is. Omdat iedereen zich achter dat idee schaart, zijn er geen redenen om dit voorstel van resolutie niet goed te keuren.

Jan Bertels beaamt wat is gezegd over de CRA en de palliatieve functie, maar aanvaardt dat niet. Het is een drogreden om zorg verstrekt in woonzorgcentra, niet correct te financieren. Terwijl iedereen het onderscheid tussen rob en rvt wil afschaffen, is de rvt-dekkingsgraad – ondanks de geleverde inspanningen – sedert 2015 gedaald. De onderbenutting in het beleidsdomein WVG bedraagt jaarlijks meer dan 100 miljoen euro. Van de middelen die Vlaanderen jaarlijks van het RIZIV krijgt voor ouderenzorg, wordt jaarlijks meer dan 60 miljoen euro niet gebruikt. Met dit voorstel van resolutie wil Jan Bertels een duidelijk antwoord bieden aan de terechte bekommernissen van medewerkers en koepels van de woonzorgcentra. Hij wil zich nog voor de verkiezingen verbinden tot een correcte financiering van de toegenomen zorgnood. De meerderheid verklaart zich daartoe bereid maar maakt er geen middelen voor vrij.

Katrien Schryvers zegt dat Jan Bertels uitgaat van gelijk beleid terwijl zij van oordeel is dat andere ingrepen eveneens aangewezen zijn. Het is niet zo dat de meerderheid niet verder wil gaan omdat de CRA eerst anders gefinancierd moet worden. Een loutere extrapolatie van de cijfers volstaat evenwel niet. Het onderscheid tussen rob en rvt verdwijnt, en ook de personeelsnormen zijn aan een actualisering toe. Dat alles veronderstelt een groeipad, zoals bepaald in het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming.

De opmerking over de rvt-dekkingsgraad is al te gemakkelijk. De procentuele daling kan worden verklaard door het toegenomen aantal plaatsen. Niemand kan ontkennen dat 55 miljoen euro extra is geïnvesteerd in rvt-erkenningen, wat overeenstemt met 7240 plaatsen.

Jan Bertels antwoordt dat hij de toekomstige zorgbehoefte enkel kan inschatten op basis van een extrapolatie van de thans beschikbare informatie. Niemand kan echter betwisten dat er nog zorgbehoevenden in woonzorgcentra terecht zullen komen.

De rvt-dekkingsgraad is gedaald. Er zijn inderdaad bedden bij gekomen. De financiering van die bedden is evenwel niet gevolgd. Er zijn onvoldoende middelen bij gekomen. Sp.a wil dat verschil zo snel als mogelijk wegwerken ten gunste van de werknemers en de zorgbehoevenden in de woonzorgcentra.

Peter Persyn heeft bedenkingen bij de wijze waarop de volgende Vlaamse Regering in een keurslijf wordt gedwongen. Iedereen is het eens over de toenemende zorgnood. Zo moet er de komende decennia rekening worden gehouden met een toenemend aantal personen met dementie. Er is deze regeerperiode een serieuze inspanning geleverd. Er moet worden ingezet op een verder groeipad voor de residentiële ouderenzorg. De meerderheid is geen voorstander van becijferde voorafnames. Het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming legt een meerjarenplanning op die jaarlijks moet worden bijgesteld, rekening houdend met de reële noden, de mogelijkheden op de markt en verschuivingen. Niet alle zorg zal noodzakelijkerwijs door professioneel gevormde zorgverstrekkers worden opgevangen. Experts wijzen erop dat heel wat zorg door andere profielen verleend moet worden. Er zijn op dit ogenblik al handen te kort. Er volgt nog een uitstroom van de huidige vijftigers. Hij pleit voor een alternatief voorstel van resolutie dat de volgende Vlaamse Regering niet verplicht een vooraf bepaald en becijferd traject te volgen.

Jan Bertels herhaalt dat hij voorstander is van financiële duidelijkheid. Hij twijfelt er niet aan dat zich verschuivingen in de zorg zullen voordoen. Tegelijk is hij de mening toegedaan dat de zorg in woonzorgcentra de komende vijf jaar door professionele zorgverleners verstrekt zal worden. Omdat de voorspelde verschuiving zich grotendeels zal voordoen voorafgaand aan de opname in een woonzorgcentrum, is een correcte zorgzwaartefinanciering absoluut nodig.

Katrien Schryvers is ervan overtuigd dat een groeipad nodig is. De opmaak ervan is verankerd in het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming. Het voorstel van resolutie wil die middelen op voorhand verankeren, maar gaat uit van ongewijzigd beleid. Zorgzwaartefinanciering is slechts één element. De andere belangrijke zijn al vermeld. Omdat dit voorstel van resolutie maar een deel van de oefening maakt, werkt de meerderheid aan een eigen voorstel van resolutie waarin de actualisering van de personeelsnormen wordt gevraagd, naast een correcte financiering van de verschillende facetten van de residentiële ouderenzorg en thuiszorg.

Jan Bertels wil het bestaande financieringstekort wegwerken. In afwachting van de omvattende oplossing waar de meerderheid aan werkt, wil hij een acute nood lenigen. Hij verklaart zich bereid mee na te denken over de andere items.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt met 3 stemmen tegen 11 niet aangenomen.

Bert MOYAERS,
voorzitter

Ingeborg DE MEULEMEESTER
Griet COPPE,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

CRA	Coördinerend en Raadgevend Arts
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
rob	rustoord voor bejaarden
rvt	rust- en verzorgingstehuis
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin